

แนวคิดและพฤติกรรมของเยาวชนไทย : ประชาธิปไตย

Concepts and Behaviors of Thai Youth:Democracy

เอกรินทร์ ศิริรัตน์ชัย*

Akgarin Siroratnachai*

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*

Faculty of Political Science, Pathum Thani University*

AkgarinSiroratnachai@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอและสรุปผลแนวคิดและพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่เกี่ยวข้องกับหลักอุดมการณ์ในแบบประชาธิปไตย ทำให้เห็นถึงแนวคิดและพฤติกรรมของเยาวชนไทย หรือ กลุ่ม Generation Z หรือ Gen Z ให้ความสำคัญกับการมีเสรีภาพ การมีสิทธิ ความเสมอภาค ลักษณะพฤติกรรม การแสดงออกเหล่านี้ หมายถึง การกระทำที่แสดงออกของปัจเจกบุคคลที่สื่อถึงหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ในลักษณะต่างๆ รวมไปถึงกระบวนการทางความคิด การตัดสินใจทั้งการกระทำใดๆ ก็ตามที่เกิดโดยความเต็มใจของปัจเจกบุคคลที่สื่อถึงการเมือง การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น การเรียกร้องทางการเมือง การสนับสนุนทางการเมือง การผลักดันนโยบายสาธารณะและการต่อต้านรัฐบาล

คำสำคัญ: ประชาธิปไตย, เสรีภาพ, สิทธิ, พฤติกรรม

Abstract

This article aims to present and summarize the concepts and behaviors of Thai youth related to democratic ideology. It shows the concepts and behaviors of Thai youths or Generation Z or Gen Z groups focusing on freedom, rights and equality. Politics in various ways including the thought process Any decision or action whatever is caused by the willingness of the individual to communicate with politics participation in official activities The decision to participate in the practice and responsible for various projects or activities related to politics, such as political claims, political support Public policy advocacy and anti-government.

Keywords: democracy, freedom, rights, behavior

บทนำ

ปัจจุบันการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยคน ส่วนใหญ่เป็นการปกครองให้สิทธิเสรีภาพ แก่ประชาชนและเป็นการปกครองที่คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนจำนวนมาก ระบอบการ

ปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นระบบที่มีสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ความหมายของการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยดังกล่าวนี้ เป็นอำนาจสูงสุด หรืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยประชาชนทำหน้าที่ปกครองตนเองโดยตรง การที่ประชาชนทำหน้าที่ปกครองด้วยตนเองโดยตรง หรือเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนนั้น เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้กระบวนการทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยทุกกระบวนการ ทุกระดับ และทุกมิติ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยประชาชนต้องมีคุณสมบัติที่เอื้อหรือสนับสนุนต่อหลักการประชาธิปไตย เช่น มีความสนใจ กระตือรือร้น ที่จะเข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมือง หรือติดตาม ควบคุม และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง หรือกล่าวได้ว่า การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ไม่ว่ามนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่ว่าจะอยู่ในที่แห่งไหนหนตำบลไหนก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลหรืออำนาจ และแรงกระทบกระเทือนของการเมืองได้ ไม่ว่ามนุษย์จะเข้าในลักษณะหรือกระบวนการในการเมือง พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวข้องหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (จรรยาสุภาพ, 2541) ส่งผลให้เกิดการแสดงออกทางการเมือง จากปรากฏการณ์กลุ่มเยาวชน และนักศึกษาได้มีการรวมตัวยึดพื้นที่สาธารณะ เพื่อแสดงออกถึงความคิดเห็นที่มีต่อรัฐบาล เพื่อให้รัฐบาลได้รับรู้ถึงความต้องการของเยาวชน และมีความคิดต่อต้านในการทำรัฐประหารของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เยาวชนจึงได้รวมตัวกันแสดงสัญลักษณ์ไม่เห็นด้วยผ่านกิจกรรม แม้ในขณะนั้นรัฐบาล คสช. จะบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงอย่างเข้มงวดเพียงใดก็ตามกลับไม่เป็นอุปสรรคต่อการแสดงออกดังกล่าว ในการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยในหลายมิติในช่วงเวลาครบรอบ เดือนตุลาคมนั้น สะท้อนถึงความคงอยู่ของความเข้าใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ประชาธิปไตยของคนไทยที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก จากการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักศึกษาเป็นปรากฏการณ์ที่นักศึกษารวมตัวกันและถูกเจ้าหน้าที่รัฐเข้าสลายการทำกิจกรรมครั้งใหญ่ครั้งแรกหลังการรัฐประหาร โดยมีจุดมุ่งหมายให้มวลชนเดินในกรุงเทพมหานครไปทำเนียบรัฐบาลเพื่อเรียกร้องให้ พล.เอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ลาออกจากตำแหน่งเพราะการเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นเป้าหมายประการหนึ่งของเยาวชนชาวไทยที่สำคัญ คือ การเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 แต่ขาดการตอบสนองจากฝ่ายบริหารประเทศอย่างจริงจัง กลุ่มบุคคลเยาวชนเหล่านี้มีได้แนวคิดหรือความเชื่อมั่นในกรอบความคิด และมีความเข้าใจในประเด็นความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” พฤติกรรมการแสดงออกเหล่านี้เป็นการแสดงออกภายใต้หลักการตามแนวคิดประชาธิปไตยในแง่มุมหรือตามลักษณะองค์ประกอบหลักของประชาธิปไตยที่มีความหมายในเชิงพฤติกรรมของประชากรไทย อย่างไรก็ตามก่อนที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมของเยาวชนไทยในช่วงเวลานี้ ส่วนหนึ่งเป็นที่เรียกว่า Generation Z คือ บุคคลที่มีอายุระหว่างการเรียนชั้นมัธยมศึกษาถึงวัยเรียนในมหาวิทยาลัยสังคมควรได้รับรู้ถึงความเข้าใจของกลุ่ม Generation Z ในความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” นั้นด้วยว่ามีขอบเขตความหมายและองค์ประกอบของการกระทำในแบบฉบับของประชาธิปไตยนั้นควรเป็นอย่างไร

พฤติกรรมของเยาวชนชาวไทย Generation Z

พฤติกรรมของเยาวชนชาวไทย Generation Z หรือ Gen Z เป็นกลุ่มที่เติบโตมาพร้อมกับอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารรอบตัวที่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยแท้จริง สามารถเชื่อมต่อทั่วโลก โดยการสนทนาโต้ตอบสามารถกระทำได้ทันที การสื่อสารระหว่างคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารผ่านข้อความหน้าจอมือถือ หรือคอมพิวเตอร์แทนการพูด (Hatthasak, 2006) ซึ่งในปี 2564 Gen Z กำลังจะกลายเป็นประชากรกลุ่มค่อนข้างใหญ่ในภูมิภาคอาเซียน โดยปัจจุบันจำนวนประชากรกลุ่มนี้คิดเป็นประมาณ

24% ของจำนวนประชากรทั้งหมด และจะกลายมาเป็นผู้บริโภคหลักต่อไป เด็กในยุคนี้อาจจะจินตนาการไม่ออกเลยว่าโลกที่ไม่มีอินเทอร์เน็ตนั้นจะอยู่ได้อย่างไร แคมป์ยังยกให้สมาร์ทโฟนเป็นอวัยวะของชาว Gen Z จนถูกเรียกว่า Digital in their DNA คนเจนนี้ติดโลกออนไลน์และรับข้อมูลข่าวสารมากมายอย่างรวดเร็ว ทันโลก และวิเคราะห์สถิติเรื่องต่างๆ เพื่อคาดการณ์อนาคตได้เร็ว ตัดสินใจทำอะไรอย่างรวดเร็ว ไม่ชอบบรอคอย แต่ก็เป็นคนที่กลัวอนาคต จึงมักหาข้อมูลมาเปรียบเทียบและป้องกัน เช่น เรียนอะไรไม่ตกงาน อาชีพอะไรมั่นคง นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่าจะเลือกงานที่เงินเดือนมากกว่าที่ชอบจริงๆ คน Gen Z จะเปิดกว้างทางความคิด และวัฒนธรรมที่แตกต่างมากขึ้นจากการมองเห็นในโลกดิจิทัล จึงเปิดกว้างในการยอมรับความแตกต่างมีแนวโน้มที่จะปรับทัศนคติได้ดี ไม่แบ่งแยกชนชั้น สีผิว ศาสนา หรือประเพณีที่แตกต่าง แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นมนุษย์หลายงาน เพราะความอดทนต่ำต้องการคำอธิบายมากขึ้น ต้องมีเหตุผล ต้องรู้สึกว่าได้เข้าใจกับทุกเรื่องในชีวิต ส่วนการเรียนรู้ของคน Gen Z จะหาความรู้ได้ทุกที่ที่เกี่ยยการเรียนรู้แบบบรรยายก็ชอบข้อมูลแนวกราฟ ภาพ สถิติชัดเจน เน้นข้อมูลสั้นๆ ที่เข้าใจง่ายๆ เพราะจดจำข้อมูลได้ดีจากข้อมูลสั้นๆ ตามแบบฉบับโลกออนไลน์ด้วย

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนี้ไม่ต่างจากในอดีตที่ไปมานานัก แต่กลุ่ม Gen Z ได้ใช้เทคโนโลยีมากกว่าการออกมาเดินขบวนอย่างเช่น เหตุการณ์ 14 ตุลาฯ หรือ 6 ตุลาฯ ซึ่งเป็นการใช้สงครามโซเซียลกล่มซึ่งไม่ต้องใช้ทุนจึงทำให้เกิดความยากต่อการจับกุมเป็นอย่างมาก และกลุ่มเด็กยุค Gen Z จะมีการสร้างเครือข่ายเป็นสากล โดยที่รัฐบาลไม่สามารถปิดกั้นได้ในโลกอินเทอร์เน็ต จากปรากฏการณ์เหล่านี้ทำให้มีการวิจัยในหลายๆทางและจะเห็นได้ว่า คน Gen Z เป็นกลุ่มคนที่เพิกเฉยและไม่สนใจสิ่งรอบตัว แต่จะพบว่า Gen Z ได้ให้ความสำคัญกับการให้คุณค่ากับตัวเอง แต่ในขณะเดียวกันยังให้ความสำคัญและผสมผสานการมีส่วนร่วมทั้งในครอบครัวและในสังคม ขณะที่จากความเชื่อเดิมๆ ที่ว่าคนเจน Z มีพฤติกรรมที่สุโต่งและนึกถึงแต่ตัวเองเพียงอย่างเดียว แต่แท้ที่จริงพบว่าพวกเขาเหล่านี้แสวงหาความลงตัวในทุกด้านๆ ของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นกับตัวเองและสังคมรอบตัวก็ตาม

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดและความรู้สึกเพื่อตอบสนอง สิ่งเร้า พฤติกรรมจัดเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่อินทรีย์เป็นผู้กระทำ ทั้งที่แสดงออกมาให้เห็น รวมทั้งที่ซ่อนเร้นไว้ภายใน และพฤติกรรมนั้นบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ดี เช่น การนอน การเคลื่อนไหว อิริยาบถและกิริยาท่าทางต่างๆ จัดเป็นพฤติกรรมภายนอกส่วนการกระทำภายในบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถรับรู้หรือสามารถสังเกตได้โดยตรง แต่ใช้เครื่องมือวัดได้ เช่น เราสามารถวัดความดันเลือด การเปิดของม่านตา คลื่นสมอง แรงต้านทานไฟฟ้าของผิวหนัง เป็นต้น เหล่านี้จัดเป็นพฤติกรรมภายในส่วน จักรพันธ์ วงษ์บุญนาพาหย์ (2543) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเมือง คือ การแสดงออกทางการเมือง ซึ่งการแสดงออกจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางการเมือง (Political socialization) หรือความสำนึกทางการเมืองของคนในชาติ ตลอดจนวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) และความสนใจของคนในชาติด้วย และสอดคล้องกับรูปนรรต พรหมอินทร์ (2549) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลและกลุ่มคนที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดสรรแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม เช่น พฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี

พฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พฤติกรรมการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงทางการเมือง พฤติกรรมของสมาชิกพรรคการเมือง พฤติกรรมของกลุ่มผลประโยชน์และพฤติกรรมของกลุ่มกดดันต่างๆ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า พฤติกรรมการเมืองเป็นพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมือง เป็นการกระทำที่แสดงออกของปัจเจกบุคคลที่สื่อถึงหรือที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองในลักษณะต่างๆ รวมไปถึงกระบวนการทางความคิด การตัดสินใจรวมถึงการกระทำใดๆ ก็ตามที่เกิดโดยความเต็มใจของปัจเจกบุคคลที่สื่อถึงการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเรียกร้องทางการเมือง การสนับสนุนทางการเมือง และการผลักดันนโยบายสาธารณะและการต่อต้านรัฐบาล แนวคิดพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมือง มีรายละเอียดดังนี้

1. การเรียกร้องทางการเมือง

การเรียกร้องทางการเมืองเป็นแนวคิดของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ซึ่งเป็นการรวมหมู่ที่มีจุดมุ่งหมายหรือผลเปลี่ยนแปลงทางสังคมในทางสร้างสรรค์ ในระยะเริ่มแรกเป็นขบวนการที่ไม่มีจุดมุ่งหมายหรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่เมื่อเกิดขบวนการที่มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นจึงมีการขยายตัวออกไปหรือมีความยั่งยืน ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนค่านิยม สถาบัน และความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างกลุ่มสังคมต่างๆ หรือระหว่างรัฐกับประชาชนได้โดยการเข้าร่วมขบวนการของประชาชนที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตัวผู้เข้าร่วมได้เป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวและจิตสำนึกทางการเมืองพร้อมไปกับการปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ มิติทางการเมือง บทบาทของตนเองในสังคมและในจักรวาล ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การเดินขบวน การสร้างเครือข่ายระหว่างกัน เป็นต้น

จากกรณีสถานการณ์การชุมนุมและเรียกร้องทางการเมืองของ Generation Z คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จึงได้มีการเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีสถานการณ์การชุมนุมและเรียกร้องทางการเมืองของ Generation Z ของ กสม. มีดังนี้

1. ครม.และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรแสดงออกที่ชัดเจนถึงการเคารพเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และควรคำนึงถึงหลักความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ถือว่า “การมีสิทธิเสรีภาพเป็นหลัก การจำกัดสิทธิเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น” อย่างเคร่งครัด การบังคับใช้กฎหมายหรือปฏิบัติการใดๆ จึงควรเป็นไปในแนวทางการเปิดโอกาสให้มีการใช้สิทธิและเสรีภาพเป็นหลัก ทั้งนี้อาจนำหลักการสำคัญสำหรับการบริหารจัดการการชุมนุมอย่างเหมาะสม 10 ประการ ซึ่งจัดทำโดยผู้รายงานพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่มอย่างสันติมาเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

2. ครม.ควรมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาการบังคับใช้กฎหมายต่อผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมระหว่างการชุมนุมและที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งให้ความคุ้มครองเสรีภาพ โดยอาจบังคับใช้กฎหมายเฉพาะว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะเป็นหลักแทนการใช้กฎหมายอื่นๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

3. ครม.ควรดำเนินการให้สังคมโดยรวมเชื่อมั่นว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาของผู้ชุมนุมจะได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังและไม่ล่าช้า รวมทั้งจัดให้มีพื้นที่และช่องทางในการรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างรอบด้าน

4. กสม.ขอสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของครม.และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มีการสื่อสารต่อสาธารณะให้รับทราบและเข้าใจอย่างชัดเจนและต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำเนินการดูแลความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยควรให้ความสำคัญกับการชี้แจงโดยระบุเหตุผลความจำเป็น และความได้สัดส่วนที่ต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม และขอสนับสนุนให้มีคณะกรรมการปรองดองสมานฉันท์ทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มในทุกพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาด้วยการพูดคุย รับฟัง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างทั่วถึง โดยมีคนกลางที่ได้รับการยอมรับทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการรับฟัง เพื่อเป็นหลักประกันว่าข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมและทุกฝ่ายจะได้รับการรับฟังและร่วมกันพิจารณาหาทางออกที่จะนำไปสู่การยุติความขัดแย้งอย่างสันติวิธีโดยเร็ว

กล่าวได้ว่า การเรียกร้องทางการเมือง เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือยับยั้งการเปลี่ยนแปลงสังคม บรรทัดฐานของสังคม หรือในกลุ่มที่ตนเองมีส่วนร่วมและวิธีการเคลื่อนไหวที่สำคัญ คือ การเน้นที่การระดมมวลชน รวมทั้งกิจกรรมเชิงสาธารณะมากกว่าการใช้กลไกในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน เช่น การร้องทุกข์ การร้องเรียน การยื่นข้อเสนอ หรือการเคลื่อนไหวกดดันทางการเมือง

2. การสนับสนุนทางการเมือง

ในเรื่องดังกล่าวนี้ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงการสนับสนุนทางการเมืองไว้ว่า (ลิขิต ธีวเสน, 2552) การสนับสนุนทางการเมือง คือ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีการสถาปนาชุมชนการเมือง และมีการสถาปนารัฐ โดยมีระบบการเมืองที่แตกต่างกันแล้วแต่สังคม ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยหรือรัฐบาลในการวิเคราะห์การเมืองแบบระบบ (systems theory) จะมีอยู่ 3 หน่วยของการเมือง หน่วยแรกได้แก่ ชุมชนทางการเมือง (political community) หน่วยที่สองได้แก่ ระบอบการปกครองซึ่งเกิดจากระบบการเมือง (political regime) และหน่วยที่สามได้แก่ ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยหรือรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่การเมือง (political authorities) สังคมที่อยู่ร่วมกันโดยสงบสุขจะให้การสนับสนุนต่อทั้ง 3 หน่วย อันได้แก่ 1) การสนับสนุนต่อชุมชนทางการเมือง กล่าวคือ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ยังคงคิดว่าตนเองนั้นเป็นประชาชนของชุมชนการเมืองนั้นโดยจะไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอื่น เช่น เป็นคนสิงคโปร์ถึงแม้จะไม่ชอบรัฐบาลหรือระบอบการเมือง แต่ก็ยังคิดว่าจะอยู่ร่วมกันภายในชุมชนการเมืองนั้นที่เรียกว่าสิงคโปร์ 2) การสนับสนุนต่อระบอบการปกครอง เช่น ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ถึงแม้จะมีปัญหา มีการล้มลุกคลุกคลาน แต่ก็ยังต้องการดำรงไว้ซึ่งระบอบการปกครองดังกล่าว ถ้ามีปัญหา ก็ทำการปฏิรูปปรับปรุงให้ดีขึ้น 3) ในส่วนของเจ้าหน้าที่การเมืองนั้นคือรัฐบาล อาจจะมีผลงานไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยแต่ก็ยังยินดีให้การบริหารประเทศต่อไป เพราะคิดว่าเป็นกลุ่มคนที่ดีที่สุดที่เป็นอยู่ในขณะนั้น แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่เกิดความขัดแย้งในสังคมขนาดหนักจนไม่สามารถจะใช้เหตุใช้ผลในการเจรจาต่อรองเพื่อหาข้อยุติในความขัดแย้งดังกล่าว หรือถ้าเกิดความรู้สึกว่าสังคมที่ตนอาศัยอยู่นั้นเป็นสังคมที่ขาดความยุติธรรม ระบบทำงานไม่ได้ผล ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยขาดความชอบธรรม จนตนเองเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากอยู่ร่วมกันในชุมชนการเมืองต่อไป ก็อาจมีขบวนการขอแยกตัวมาเป็นชุมชนการเมืองต่างหาก ทั้งนี้ที่ความคิดนี้เกิดขึ้นก็

กล่าวได้ว่า สมาชิกชุมชนการเมืองนั้นกำลังถกเถียงการสนับสนุนจากการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนการเมืองเดียวกัน เช่น กรณีของบังกลาเทศที่แยกออกจากปากีสถาน หรือกรณีของติมอร์ตะวันออกที่แยกออกจากอินโดนีเซีย ในกระบวนการแยกตัวออกมานี้อาจจะนำไปสู่การสู้รบกันและมีการเข้ามาใกล้เคียงแทรกแซงโดยมหาอำนาจหรือโดยองค์การโลก หรืออาจจะมีการเปิดโอกาสให้ลงประชามติว่าจะอยู่ในชุมชนการเมืองเดิม หรือจะขอแยกตัว ซึ่งถือเป็นปัญหาการเมืองที่รุนแรงที่สุดเพราะเป็นการแยกออกจากรัฐเดิม

ในกรณีที่มีการแยกจากรัฐเดิมเนื่องจากรัฐเดิมล่มสลาย เช่น สหภาพโซเวียตซึ่งแตกเป็นประเทศเล็กๆ หลายประเทศ หรือในกรณีที่มีการสู้รบจนขอแยกตัวออกเป็นเอกราชก็มีตัวอย่างมาแล้วหลายประเทศ และนี่ถือเป็นวิกฤตทางการเมืองที่รุนแรงที่สุด ในส่วนของการไม่ให้การสนับสนุนต่อระบอบการปกครองนั้น ก็พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบประชาธิปไตยไปสู่ระบบสังคมนิยมซึ่งเกิดขึ้นในประเทศจีน หรือในกรณีที่มีการปฏิวัติโดยใช้กำลังล้มล้างระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยก็เป็นการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากประชาธิปไตยไปสู่ระบบเผด็จการ แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่ประชาชนไม่พอใจลุกฮือต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบ ก็คือการถกเถียงการสนับสนุนที่มีกับระบบเดิม เช่น เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 คือการต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง ซึ่งเริ่มต้นจากการถกเถียงการสนับสนุน โดยการสนับสนุนเดิมนั้นเกิดจากความกลัวในอำนาจ มิใช่เกิดจากความผูกพันที่มีต่อระบบเมื่อความกลัวหมดไปก็สามารถต่อสู้เพื่อเปลี่ยนระบบได้ ในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่การเมืองนั้น ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยวิธีการก็คือไม่ลงคะแนนเสียงให้การเลือกตั้งในครั้งต่อไปจนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือถ้ามีการขับไล่รัฐบาลด้วยการลุกฮือของประชาชนและเปลี่ยนรัฐบาลชุดใหม่ ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่การเมืองหรือรัฐบาล แต่บ่อยครั้งการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองก่อน สังคมใดก็ตามที่เกิดวิกฤตการณ์ขาดการสนับสนุนทั้ง 3 หน่วยการเมือง คือชุมชนการเมือง ระบอบการปกครอง และเจ้าหน้าที่การเมือง ต้องถือว่าเป็นวิกฤตการเมืองที่มีความรุนแรงเป็นอย่างมาก และถ้าไม่สามารถที่จะเจรจาต่อรองจนหาทางออกที่ดีที่สุดเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย โอกาสที่จะนำไปสู่การปะทะกันด้วยกำลังย่อมเกิดขึ้นได้ ในตอนแรกก็อาจจะเพียงต้องการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่การเมือง แต่ถ้าเลยเถิดไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองก็ยังคงเหลือชุมชนการเมืองอยู่เหมือนเดิม สิ่งที่น่าวิตกที่สุดก็คือการไปไกลจนถึงจุดที่มีการเปลี่ยนแปลงชุมชนการเมือง แยกออกมาเป็นหน่วยต่างๆ ในส่วนนี้ต้องถือว่าชุมชนการเมืองที่ดี ระบอบการปกครองที่ดี เจ้าหน้าที่ทางการเมืองที่ดี ของรัฐเดิมนั้นเกิดการล่มสลาย และในทางรัฐศาสตร์ต้องถือว่านี่คือวิกฤตทางการเมืองที่รุนแรงที่สุด ทางแก้ไขต่อการถกเถียงการสนับสนุนที่ประชาชนมีต่อ 3 หน่วยการเมืองดังกล่าวได้อย่างไร ประเด็นอยู่ที่ว่าประชาชนอยู่ร่วมกันเพราะความยินยอมที่จะอยู่ร่วมชุมชนการเมืองเดียวกันเนื่องจากเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และขณะเดียวกันที่ยอมอยู่ใต้ระบอบการปกครองนั้นก็เพราะตนสามารถจะมีความสุข และดำรงไว้ซึ่งความมีศักดิ์ศรีของมนุษย์ได้ แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่รู้สึกว่าการดำรงอยู่ภายใต้ระบบดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการมีชีวิตที่ดี มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ก็อาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง ในส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นเรื่องปกติที่จะต้องมีการเปลี่ยนตัวผู้ใช้อำนาจรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าถูกมองว่าไร้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล หรือเข้ามาสู่ตำแหน่งอำนาจโดยขาดความชอบธรรม

และประเด็นสำคัญที่สุดของการอยู่ร่วมกันของชุมชนการเมืองภายใต้ระบอบการปกครองเดียวกัน และภายใต้การบริหารเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น จะต้องตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของสมาชิกชุมชน นั่น คือ การมีชีวิตที่ดี มีปัจจัยสี่ มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ระบบมีความเป็นธรรม กระบวนการต่างๆ มีความยุติธรรม

กล่าวได้ว่า การสนับสนุนทางการเมือง เป็นการสนับสนุนการเมืองกลุ่มต่างๆ ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องโดยการสนับสนุนทางการเมืองอย่างเป็นทางการกระทำที่เกี่ยวพัน การเกี่ยวพันในทางบวกจะมีขึ้นเมื่อระบบการเมืองตอบสนองความต้องการของคนกลุ่มนั้นๆ ซึ่งการสนับสนุนทางการเมืองอาจอยู่หลายรูปแบบ เช่น การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากผู้สนับสนุนในพื้นที่ การสนับสนุนจากบุคคลในระดับสูง การสนับสนุนจากเพื่อนทางการเมือง การสนับสนุนจากสื่อมวลชนหรือการสนับสนุนจากผู้สนับสนุนทางการเงินหรือผู้อุปถัมภ์

3. การผลักดันนโยบายสาธารณะ

การผลักดันนโยบายสาธารณะ (มยุรี อนุมานราชธน, 2547) ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า การผลักดันนโยบายสาธารณะมีองค์ประกอบที่สำคัญของนโยบายสาธารณะ ดังนี้ 1) ปัจจัยแวดล้อมทางนโยบาย ซึ่งมีปัจจัยจำนวนมากที่ประกอบกับสภาพแวดล้อมและการกำหนดขอบเขตของนโยบาย ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ผู้กำหนดนโยบายต้องตัดสินใจไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขนั้นๆ ผู้กำหนดนโยบายต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่สังคมหนึ่งๆ มีอยู่ด้วย และสามารถจำแนกประเภทของปัจจัยออกเป็น 2 ประเภท คือ ปัจจัยแวดล้อมภายนอกกระบวนการเมือง ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และปัจจัยแวดล้อมภายในการเมือง คือ ปัจจัยเกี่ยวกับการเมือง ผู้นำ จิตวิทยาการบริหาร 2) รัฐในฐานะผู้กำหนดนโยบายรัฐ หมายถึง ชุมชนทางการเมืองที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อให้พ้นจากการควบคุมของรัฐบาลอื่นๆ และอำนาจสูงสุดในการกำหนดกฎเกณฑ์บังคับใช้กับประชาชนทุกคนได้ 3) ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายสาธารณะนอกจากสถาบันหลัก ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ซึ่งมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายอย่างเป็นทางการแล้วยังมีส่วนร่วมในการกำหนดอย่างเป็นทางการ การผลักดันนโยบายสาธารณะ เป็นการกดดันที่ช่วยทำให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคมและการเปลี่ยนแปลงโครงการทางสังคม โดยจะเกิดจากการเรียกร้องผ่านสื่อโดยใช้ข้อมูลเพื่อกดดันหรือทำให้เกิดทิศทางการเปลี่ยนแปลงนโยบายอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับชาติในขณะเดียวกันการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นก็จะมาจากหลายๆ ระดับในระดับชุมชนในการสร้างการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระดับผู้นำทางความคิดนั่นเอง

4. การต่อต้านรัฐบาล

การต่อต้านรัฐบาล หมายถึง ความไม่ลงรอยกันหรือสภาวะที่ไม่เห็นพ้องต้องกัน หรือความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยมีสาเหตุมาจากวัตถุประสงค์ที่ไม่สามารถเข้ากันได้ ความไม่ลงรอยกันทางด้านความต้องการ ความปรารถนา ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ สอดคล้องกับ Lyman (1995) กล่าวว่าความไม่แน่นอนเป็นผลมาจากการประเมินสภาพการณ์ที่ไม่ชัดเจน ขนาดแนวทางในการประเมิน ไม่คุ้นเคยเกิดความขัดแย้งกันมากเกินไปกว่าที่จะรับรู้และเดาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้การที่คนเราไม่สามารถคาดคะเนได้ว่าการเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ผลลัพธ์จะเกิดขึ้นในรูปใด ภาวะของความไม่แน่นอนย่อมเกิดขึ้น

จากการต่อต้านของคนไทยที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการประท้วงที่ส่วนใหญ่มาจาก นักเรียน นักศึกษาที่กำลังเพิ่มความกดดันไปที่รัฐบาลที่ได้รับการหนุนหลังจากกองทัพ โดยการเรียกร้องให้ประเทศมีประชาธิปไตยมากขึ้น และลดพระราชอำนาจของสถาบันกษัตริย์ลง ซึ่งนับเป็นข้อเรียกร้องที่มีโอกาสจะก่อให้เกิดปัญหาใหญ่หลวงในขณะที่ยุ่่นำประเทศ พยายามดิ้นรนในการแก้วิกฤตเศรษฐกิจครั้งเลวร้ายที่สุดที่ประเทศกำลังเผชิญ แม้ว่าไทยเผชิญกับความวุ่นวายทางการเมืองมานานนับสิบปี แต่ผู้ประท้วงบนท้องถนนก็ไม่เคยเรียกร้องให้สถาบันกษัตริย์เปลี่ยนแปลงมาก่อน การต่อต้านแบบนี้มองเห็นได้แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยกันหรือสถานะที่ไม่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนผลของการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ไม่สามารถเข้ากันได้ กล่าวสูญเสียสถานะความมั่นคง อำนาจ ความไม่เต็มใจ เสียผลประโยชน์ที่มีอยู่

ภาพรวมของแนวคิดและพฤติกรรมของประชากรไทยยุค 2550

ด้านแนวคิดและความเข้าใจเรื่อง “ประชาธิปไตย” คำถามในการสำรวจคือ “ท่านคิดว่าประชาธิปไตยมีความหมายอย่างไรบ้าง” คำตอบที่ได้มีความหมายกว้างขวางมากถึง 24 ความหมาย แต่มีน้ำหนัก (การให้ความสำคัญ) จากมากไปน้อย โดยเฉพาะเป็นตัวชี้วัดตามกรอบความคิดของประชาธิปไตยแบบเสรีในระดับนานาชาติ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ในเรื่องเสรี เสรีภาพ สิทธิ ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย ทั้งนี้การให้เสรีภาพทางความคิดและการแสดงออกได้รับการมองว่ามีความสำคัญมากขึ้น ในปัจจุบันนี้ด้วยการแสดงออกของการเข้าร่วมประท้วงของประชาชน ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัด ในช่วงเวลาเดือนตุลาคม 2563 การรวมตัวของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเมืองหลักในต่างจังหวัดนั้น สะท้อนให้เห็นมิติของเสรีภาพที่ประชาชนต้องการ คือ เสรีภาพความคิด (การเรียกร้องให้ พล.เอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ลาออก) ควบคู่กับการเรียกร้องให้มีเสรีภาพในการแสดงออก (โดยการเดินลงมาในผิวนถนนและยึดพื้นที่สาธารณะ เช่น ถนนริมฟุตบาท เป็นพื้นที่พักค้างคืน

สำหรับกระบวนการให้ได้มาซึ่งเสรีภาพ สิทธิ และความเสมอภาคนั้น ประชากรให้ความสำคัญๆ ในระดับรองๆ ลงมา ได้แก่ การจัดให้มีการเลือกตั้ง (ประมาณ 1 ใน 3 ของประชากร) การใช้เสียงข้างมาก (ประมาณ 1 ใน 5 ของประชากร) และการฟังเสียงข้างน้อย (ประมาณ 1 ใน 10 ของประชากร)

แม้ว่าการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนจะอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนถึงภาพการเดินลงถนนใน 2 ยุค คือ ยุค Shut Down Bangkok ของก๊านันสุเทพ เทือกสุบรรณ ปี พ.ศ. 2557 นั้นมีจำนวนมากกว่าจำนวนประชาชนในยุคนี้มาก ซึ่งเดินลงถนนมีเพียงร้อยละ 55.1 ที่มีความเห็นว่าควรมีส่วนร่วมทางพฤติกรรมด้วยและมีบางส่วนเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยเช่นกัน

การพิจารณาถึงความเข้มของแนวคิดเรื่องเสรีภาพนี้จะเห็นว่า แนวคิดด้านเสรีภาพทั้งพื้นฐานทั่วไป เสรีภาพทางความคิด (42.5%) เสรีภาพในการแสดงออก (27.4%) เสรีภาพที่เท่าเทียมกัน (12.3%) และเสรีภาพในการรับสาร เมื่อประมวลด้านเสรีภาพนี้ พบว่า คนไทยจะมีขอบเขตกว้างมากถึง 1 ใน 3 ของขอบเขตสาระทั้งหมด (29.6) ดังนั้น พฤติกรรมของคนไทยจึงแสดงออกถึงเสรีภาพโดยปราศจากการถูกบังคับจากกฎเกณฑ์ภายนอกได้มากที่สุด และกลายเป็นอุปนิสัยประจำชาติ จนเกิดคำกล่าวที่ว่า “ทำตามใจคือไทยแท้” ทั้งนี้ภาพรวมของเสรีภาพตามแนวคิดของคนไทยรวมกัน เสรีภาพ 5 ด้าน มีความเข้มหรือมีน้ำหนักรวมกัน 29.6 จากคะแนนเต็ม 100

สำหรับกระบวนการตามระบบประชาธิปไตยนั้นประชากรไทยให้ความสำคัญอยู่ในระดับรองๆลงมา โดยเฉพาะเรื่องของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (อยู่ในระดับ 6) และที่สำคัญที่สุดของกระบวนการตามระบบประชาธิปไตยนั้นกลับได้รับความสำคัญน้อยมากได้แก่ การรับฟังเสียงข้างน้อย การใช้อำนาจตรวจสอบและการสร้างความโปร่งใส กระบวนการจัดสรรผลประโยชน์ กระบวนการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งจากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมาการทำประชาพิจารณ์ของประชาชนในประเด็นทางการเมืองต่างๆ มีความผิดพลาดมาก เพราะประชาชนขาดความรู้ ขาดข้อเท็จจริงในประเด็นที่ต้องแสดงออกถึงความเห็น (รับ/ไม่รับ) และการรับรู้ข่าวสารที่ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้ประชาชนขาดเหตุผลในด้านข้อเท็จจริง จึงใช้ความพอใจ (ชอบ/ไม่ชอบ) ในการแสดงออกถึงความเห็น ซึ่งในหลักการหรือหัวใจของระบอบประชาธิปไตย คือ การได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์ควบคู่กับหลักการใช้เหตุผล ดังนั้น การทำประชาพิจารณ์ของประชาชนในเรื่อง การยอมรับรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 นั้นจึงมีข้อผิดพลาดมาก เนื่องจากการขาดความรู้ของประชาชนและการขาดความเข้าใจในถ้อยคำที่เป็นภาษาทางกฎหมายทำให้เข้าใจในข้อเท็จจริงในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวคลาดเคลื่อน

สภาพพฤติกรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่า สังคมไทยมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีเสรีภาพมากที่สุดสะท้อนจากการรวมตัวกันกลางถนนสาธารณะและการตอกหมุดประชาธิปไตยกลางท้องสนามหลวง ในช่วงเวลาที่เรียกกร่อนนายกรัฐมนตรี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้ลาออกจากตำแหน่ง ในขณะเดียวกันพฤติกรรมอื่นๆที่แสดงออกในช่วงเวลาต่อต้านรัฐบาลที่มีพรรคพลังประชารัฐเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลนั้น ได้สะท้อนถึงจิตสำนึกของกลุ่มเยาวชนไปในทางเสริมมากขึ้น ได้แก่ ความเป็นปัจเจกชนมีความต้องการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีความเท่าเทียมทางการเมือง มีความเสมอภาคทางสังคม การเป็นกระบวนการแบบประชาธิปไตย และประชาชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของพลเมือง ในขณะเดียวกันสิ่งที่พลเมืองไทยรับรู้ นั้น พบว่า สังคมไทยมีความยุติธรรมน้อย ประชาชนมีอำนาจน้อยตลอดจนการบริหารของรัฐบาลมีความโปร่งใสน้อย การจัดสรรทรัพยากรขาดความยุติธรรมและมีการบริหารเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมน้อย แต่ให้ประโยชน์ส่วนใหญ่มุ่งอยู่กับบางกลุ่มที่สามารถต่อรองกับผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองได้

ตารางที่ 1 แสดงความเข้าใจในความหมายของ “ประชาธิปไตย” ของเยาวชนไทย

ความหมาย	จำนวน	ความเข้มของแนวคิดร้อยละ	ความสำคัญร้อยละ	หมายเหตุ
1. เสรีภาพ	273	13.1	68.7	
2. สิทธิ	235	10.5	59.0	
3. ความเสมอภาค	226	10.5	56.9	
4. การมีส่วนร่วมของประชาชน	219	10.5	55.1	เน้นการร่วมตัดสินใจ (35 ราย)
5. เสรีภาพทางความคิด	169	8.1	42.5	
6. การเลือกตั้ง	148	7.1	37.2	
7. เสรีภาพในการแสดงออก	109	5.2	27.4	
8. สิทธิเท่าเทียม	93	4.5	23.4	
9. การใช้เสียงข้างมาก	89	4.3	22.4	
10. โดยประชาชนเพื่อประชาชน	76	3.6	19.1	

11. รูปแบบ,ระบอบการปกครอง	52	2.5	13.0	
12. เสรีภาพเท่าเทียมกัน	49	2.4	12.3	
13. การฟังเสียงข้างน้อย	48	2.3	12.0	
14. วิธีชีวิต,สันติภาพ,ความมั่นคง	43	2.1	10.8	
15. อำนาจการตรวจสอบ,ความโปร่งใส	39	1.9	9.8	
16. ความยุติธรรม	34	1.6	8.7	
17. การบริหารราชการ, การจัดผลประโยชน์	29	1.4	7.3	อำนาจการเมือง
18. ประชาพิจารณ์,หลักเหตุผล	27	1.3	6.8	การปกครองตนเอง
19. อำนาจ/หน้าที่พลเมือง	27	1.3	6.8	
20. การรวมกลุ่ม/พรรคการเมือง	26	1.2	6.5	
21. กฎหมาย/รัฐธรรมนูญ	26	1.2	6.5	
22. คุณธรรม, ศีลธรรม	20	0.9	5.0	
23. เสรีภาพในการรับข่าวสาร	17	0.8	4.2	
อื่นๆ	12	0.6	3.0	สิทธิมนุษยชน,ทุนนิยม
รวม	2,085	100		

ตารางที่ 2 แสดงภาพสังคมไทยในปัจจุบัน

สภาพประชาธิปไตยในสังคมไทย	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	Mean	Sd	ความหมาย
มีเสรีภาพมาก	63 15.9	267 67.3	65 16.4	2 .5	3.0	0.6	มาก
มีความเท่าเทียมทางการเมือง	16 4.0	151 38.0	211 53.1	19 4.8	2.4	0.7	ปานกลาง
มีความเป็นปัจเจกชน	51 12.8	231 58.2	110 27.7	5 1.3	2.8	0.7	ปานกลาง
มีความยุติธรรม	10 2.5	82 20.7	259 65.2	46 11.6	2.1	0.6	น้อย
มีส่วนร่วมทางการเมือง	24 6.0	185 46.6	178 44.8	10 2.5	2.6	0.7	ปานกลาง
มีความเสมอภาคทางสังคม	8 2.0	116 29.2	243 61.2	30 7.6	2.3	0.6	ปานกลาง
เป็นกระบวนการแบบประชาธิปไตย	10 2.5	189 47.6	182 45.8	16 4.0	2.5	0.6	ปานกลาง
อำนาจประชาชนมีมาก	20 5.0	101 25.4	228 57.4	48 12.1	2.2	0.7	น้อย
ประชาชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่	12 3.0	133 33.5	212 53.4	4.0 10.1	2.3	0.7	ปานกลาง
มีการบริหารแบบโปร่งใส	2	31	247	117	1.8	0.6	น้อย

	.5	7.8	62.2	29.5			
การบริหารเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม	7	79	237	74	2.1	0.7	น้อย
	1.8	19.9	59.7	18.6			

ความหมายของค่า Mean คือ

1.0 - 1.6 น้อยมาก

1.7 - 2.2 น้อย

2.3 - 2.8 ปานกลาง

2.9 - 3.4 มาก

กล่าวโดยสรุปแนวคิดความเข้าใจในความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” กับการรับรู้ถึงสภาพสังคมไทยของประชาชนคนไทยในศตวรรษนี้ได้แสดงออกจากประชากรทั้งประเทศซึ่งสะท้อนถึงความคับข้องใจของเยาวชนไทยในยุค พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในปัจจุบันแม้ว่าเวลาของการสำรวจข้อมูลชุดนี้จะเป็นช่วงเวลาก่อนปี 2563 แต่สภาพความเข้าใจความคับข้องใจ และสภาพสังคมไทยไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปสะท้อนให้เห็นว่า ในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมาความเข้าใจและพฤติกรรมของสังคมไทยได้ถูกปลูกฝังและถ่ายทอดต่อกันมาจนถึงเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน

บทสรุป

แนวคิดและพฤติกรรมของเยาวชนไทย “ประชาธิปไตย” เป็นกลไกในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อวางรากฐานทางความคิดในวิถีประชาธิปไตยเชิงบูรณาการให้คนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งเป็นการสร้างวิถีความคิดวิเคราะห์และบูรณาการแนวทางการทำงานเพื่อดึงดูดให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และเหตุการณ์ในชีวิตที่เป็นเรื่องใกล้ตัว เพื่อช่วยให้มองเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการทำตามแนวทางประชาธิปไตยที่อยู่พื้นฐานของวิถีชีวิตได้ง่ายขึ้น และที่สำคัญคือเกิดความตระหนักว่าประชาธิปไตยไม่ใช่เป็นเพียงมโนทัศน์ทางการเมืองเท่านั้น แต่เป็นวิถีปฏิบัติที่สามารถปรับเปลี่ยนได้เสมอตามบริบทของสังคม โดยการดำเนินการในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค

บรรณานุกรม

- จรรยา สุภาพ. (2541). **การเมือง**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จักรพันธ์ วงษ์บูรณาวาทย. (2543). **เทคนิคการวิจัยทางรัฐศาสตร์: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคม...ไทยในวันพรุ่งนี้**. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มยุรี อนุมานราชธน. (2547). **นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด กระบวนการ และการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: คณินิจการพิมพ์.
- ลิขิต อีระเวทิน. (2546). **ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- ลิขิต อีระเวทิน. (2552). **การเมืองไทยและประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มิสเตอร์ก๊อป.
- นวลน้อย ตรีรัตน์. (2547). **ประชาธิปไตย ประชาสิทธิ ประชาธรรม**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐปนรรต พรหมอินทร์. (2549). รายงานการวิจัยเรื่อง"พฤติกรรมทางการเมืองขององค์กรภาคประชาชน
ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Hatthasak. (2006). Local Finance: Collective article research of local empowerment.
Bangkok: P.A. Living.

Lyman, Ford M. (1995). Social Movement: Critics, Concepts, Case Studies. London:
Macmillan.